

Moreover, in the modern period, there is no procedural mechanism for determining what is «deliberate» misleading of the court and not the developed method of determining such awareness by a foreigner or a stateless person, which is greatly complicated by linguistic and cultural differences of such persons. Therefore, the question in which cases criminal liability may arise and how criminal liability arises is may quite debatable.

Therefore, this issue needs further research and reform of legislation to improve it. The main goal should be to create an effective mechanism for punishing those who violate the provisions Article 384 of the Criminal Code and Article 93 of Civil Procedure Code of Ukraine. This mechanism must be effective including in cases of the participation of a foreigner or stateless person in the process, because no matter how fair the proceedings, the correct decision is impossible without the court receiving reliable information and facts.

Literature

1. Gabro O.I. The subjective side of the crime is knowingly false testimony. *Legal science*. Kiev, 2011. № 4-5. P. 120-132.

2. Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine of 05.04.2001 № 2341-III. Date of update: 28.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (date of application 12.04.2021).

3. Hlomb Y.O. Misleading into the court: some issues of criminal liability for abuse in the field of civil justice. *Modern law in the era of social change: XI International scientific-practical conf.*, Feb. 26. 2021: mater. conf. National Aviation University. Volume 2. Ternopil, 2021. P. 70-72.

4. Civil Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine of 18.03.2004 № 1618-IV. Date of update: 13.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (date of application 12.04.2021).

УДК 347.9(043.2)

Дідківська В.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Падун Р.В., к.ю.н.

МИРОВА УГОДА СТОРІН, ЯК ФАКТОР ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ

На даний момент інститут мирової угоди сторін займає важливе місце у цивільному процесуальному праві України, оскільки з моменту набрання законної сили ухвалою суду про визнання мирової угоди сторін припиняється цивільно-правовий спір, що виключає розгляд справи в апеляційній та касаційній інстанціях. Саме тому дослідження питань, пов'язаних із мировою угодою сторін, зокрема, порядку укладання

мирової угоди, обставин, від яких залежить постановлення судом ухвали про визнання мирової угоди, а також порядку її виконання, завжди є актуальним.

При визначенні правової природи мирової угоди необхідно відзначити, що договором або угодою є домовленість двох або більше сторін, направлена на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків (ч. 1. ст. 626 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України)) [2]. Відповідно до ч. 1 ст. 207 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України), – мирова угода укладається сторонами з метою врегулювання спору на підставі взаємних поступок і має стосуватися лише прав та обов'язків сторін. У мировій угоді сторони можуть вийти за межі предмета спору за умови, що мирова угода не порушує прав чи охоронюваних законом інтересів третіх осіб [1].

Отже, можна сказати, що мировою угодою є двостороння узгодженна дія сторін цивільної справи (позивача та відповідача), направлена на набуття, зміну чи припинення їх цивільних прав та обов'язків, що стосуються предмета спору.

Для укладення мирової угоди як домовленості двох сторін, направленої на встановлення, зміну чи припинення цивільних прав та обов'язків у цивільній справі, необхідне дотримання всіх передбачених законом умов для дійсності правочинів (ст. 203 ЦК України).

Розглядаючи сферу укладення сторонами мирових угод в Україні на сучасному етапі, необхідно відзначити, що такі угоди також можуть укладатись не у всіх випадках розгляду судами цивільних справ. Наприклад, в силу ч. 2 ст. 215 ЦК України норми закону стосовно підстав нікчемності правочинів є імперативними, у зв'язку з чим, як звернув увагу Пленум Верховного Суду України, суди повинні відмовляти у визнанні мирових угод по справах стосовно визнання нікчемності правочинів та застосування наслідків як таких, що суперечать закону згідно з ч. 5 ст. 207 ЦПК України (п. 29 Постанови Пленуму Верховного Суду від 6 листопада 2009 р. № 9 «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочини недійсними») [4].

Для дійсності такого правочину необхідна постанова судом ухвали про визнання мирової угоди, тому вона вважається укладеною з моменту набрання законної сили ухвали суду про її визнання. Мирова угода може бути укладена під час розгляду справи судом першої інстанції, а також у процесі виконання рішення суду.

Мирова угода може бути укладена на будь-якій стадії цивільного процесу у позовному провадженні під час розгляду цивільних справ у суді першої інстанції, а також у виконавчому провадженні, за винятком випадків, коли її укладення суперечить актам цивільного законодавства (не у всіх категоріях цивільних справ).

Мирова угода є правочином, тобто двостороннім договором, який укладається у письмовій або усній формі (у випадку укладення мирової угоди в усній формі її умови включаються до спільної заяви) між сторонами спору (позивачем та відповідачем) стосовно його предмета на основі взаємних проступок (ч. 1 ст. 207 ЦПК України, ч. 3 ст. 626 ЦК України) та підлягає визнанню ухвалою суду, яким одночасно припиняється провадження у справі [3]. Це є обов'язковою умовою чинності мирової угоди, крім загальних вимог чинності правочинів, із дотриманням загального порядку укладення цивільно-правових договорів.

Недійсність мирової угоди може бути встановлена тільки судом апеляційної та касаційної інстанції при скасуванні ухвали про її визнання, а також у порядку перегляду цієї ухвали у зв'язку із нововиявленими обставинами. Одним із проблемних питань також є виконання мирової угоди.

У зобов'язальних правовідносинах ухвала про визнання мирової угоди не підлягає виконанню в порядку, встановленому для виконання судових рішень, що вимушує кредитора у випадку невиконання боржником зобов'язання за мировою угодою звертатись до суду із позовом про примусове виконання цього зобов'язання, яке за своєю сутністю є безспірним і має бути виконавчим документом або підлягатиме примусовому виконанню за виконавчим написом нотаріуса [3].

Таким чином, мирова угода є надзвичайно важливим цивільним процесуальним інститутом, якому слід приділяти багато уваги і який варто розвивати шляхом розширення можливостей сторін для її укладення. Укладення і затвердження мирової угоди в провадженнях, є ефективним способом розв'язання конфлікту між суб'єктами, ніж вирішення їхнього спору судом відповідної інстанції.

Література

1. Цивільний процесуальний кодекс України (зі змінами та доповненнями) від 18.03.2004 № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40-41, 42. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Бортнік О.Г. Мирова угода у цивільному судочинстві: дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Харківський національний ун-т внутрішніх справ. Харків, 2007. 189 с.
4. Бортнік О.Г. Мирова угода на стадіях перегляду судових рішень. *Форум права*. 2009. № 2. С. 69.